

Consultatiereactie: Wetsvoorstel bestrijden energieleveringscrisis

ESSENT
Willemsplein 4
5211 AK
's-Hertogenbosch

26-03-2025

Geachte heer, mevrouw,

Graag maakt Essent gebruik van de mogelijkheid te reageren op het gepubliceerde Wetsvoorstel bestrijden energieleveringscrisis. Met ruim 2,5 miljoen klanten voelt Essent de verantwoordelijkheid om te werken aan een betaalbare en betrouwbare energievoorziening. Dit vraagt om nauwe samenwerking tussen het bedrijfsleven en overheden. We kunnen alleen succesvol zijn door uitdagingen als betaalbaarheid gezamenlijk op te pakken.

Vanzelfsprekend zijn wij altijd bereid onze reactie mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Ghislaine Hoogkamer
Adviseur Regulatory Affairs

De balans tussen leveringszekerheid en betaalbaarheid borgen

De komende jaren zal gas een cruciale rol blijven spelen in de borging van de Europese leveringszekerheid. Hiervoor zijn duidelijke kaders en rollen, en de samenwerking en transparantie tussen lidstaten van onmiskenbare waarde. Zeker in de huidige tijdsgeest waarin de marktomstandigheden razendsnel veranderen. Essent juicht de uitwerking van de EU-verordening gasleveringszekerheid middels de Wet bestrijden energieleveringscrisis (Wbe) dan ook toe!

Een hogere mate van leveringszekerheid is echter geen garantie voor de borging van de betaalbaarheid. En die betaalbaarheid komt flink in het gedrang. Essent heeft afgelopen jaar in samenwerking met Berenschot een onderzoek uitgevoerd naar de energierekening in 2035. Het [rapport](#) toont aan dat o.a. door de impact van het ETS II, belastingen op gas, de bijmengverplichting groen gas en de transporttarieven de energierekening de komende jaren verder zal oplopen. Essent pleit daarom voor extra oog voor de betaalbaarheid bij de verdere uitwerking van de Wbe. Zodat de juiste balans tussen de borging van leveringszekerheid en de betaalbaarheid wordt gevonden, en de energierekening niet verder oploopt. Essent ziet een viertal verbeterpunten, opgevolgd door onze aanbevelingen:

1. Voorkom marktinterventies in de vorm van een vulverplichting voor capaciteitshouders of leveranciers. Deze verstoren de prijsvorming en brengen daarmee de betaalbaarheid in het gedrang

Het vulseizoen gaat bijna van start. In deze periode vullen marktpartijen hun gasopslagen idealiter tegen een zo laag mogelijke prijs. De verwachte negatieve zomer-winter spread, waarbij de prijzen komende zomer hoger liggen dan in de winter, geeft momenteel echter onvoldoende prikkel aan de markt om de gasopslagen te gaan vullen. Essent ziet de Europese vulverplichting als grootste oorzaak voor deze negatieve prijsvorming. Deze verplichting verhoogt de vraag en creëert schaarste, wat resulteert in hoge prijzen in het vulseizoen. Wanneer de verwachte prijzen niet lager worden zal er mogelijk overheidsingrijpen nodig zijn om de opslagen tijdig en voldoende gevuld te krijgen. De kosten hiervoor zullen n.a.w. hoog zijn en laten de energierekening navenant oplopen.

Maatregelen in de vorm van een nationale vulverplichting voor leveranciers of capaciteitshouders brengen de betaalbaarheid verder in het gedrang. Naast de excessieve inkooprijzen, veroorzaakt door de negatieve spread, brengt het ook kosten met zich mee voor de inkoop en het behoud van de opslagcapaciteit. Ook veroorzaakt een vulverplichting voor capaciteitshouders een ongelijk speelveld gezien niet alle leveranciers opslagcapaciteit bezitten. Capaciteitshouders draaien hiermee op voor extra kosten. Een vulverplichting voor capaciteitshouders maakt het tevens minder aantrekkelijk om capaciteit te kopen, dit heeft mogelijk tot gevolg dat de capaciteit niet wordt verkocht en dus ook niet wordt gevuld.

Ook de Europese Commissie (EC) en de Minister erkennen de negatieve bijeffecten van de vulverplichting. In het voorstel voor de verlening van de Europese gasopslagbepaling beveelt de EC haar lidstaten aan om flexibeler om te gaan met de tussentijdse doelen, om zo de negatieve effecten te verminderen. In haar appreciatie op deze verlenging vraagt de Minister de EC om verdere versoepeling en flexibilisering van de doelstellingen.

We (er)kennen dus de negatieve effecten van dergelijke vulverplichtingen.

Essent pleit daarom voor het verwerpen van de bevoegdheid tot het opleggen van een structurele nationale vulverplichting voor leveranciers en capaciteitshouders in de Wbe.

De volgende minder ingrijpende maatregelen kunnen worden ingezet om de leveringszekerheid te borgen met voldoende oog voor de betaalbaarheid:

- **Laat de markt haar werk doen.** Zonder vulverplichtingen voor leveranciers of capaciteitshouders kan de markt optimaal opereren. Door gas jaarrond op strategische momenten in te kunnen kopen en op te kunnen slaan blijft het vullen zo aantrekkelijk en betaalbaar mogelijk welke de betaalbaarheid ten gunste komt. Daarnaast borgen niet enkel de gasopslagen de leveringszekerheid. De levering op korte- en lange termijn wordt met effectieve inkoop strategieën zo goed als mogelijk vooraf afgedekt (hedge). Dit verandert voor Essent niet bij verdere afbakening van de afnemersgroepen. Tevens ziet de ACM er streng op toe dat leveranciers aan hun verplichtingen richting consumenten kunnen voldoen. Dit tezamen zorgt ervoor dat Essent ook ten tijden van extreme omstandigheden in de basislevering aan (beschermde) afnemers kan voorzien;

- **Zet de rol van EBN als vulagent voort.** Waarbij EBN op afschakelbare basis vult zonder in te breken op de bestaande rechten van de capaciteitshouders. Hiermee zal er altijd een "noodvoorraad" op eigen bodem aanwezig zijn;

- **Maak gebruik van een subsidie-mechanisme wanneer de vulgraad achterblijft.** De energiecrisis van 2022 heeft aangetoond dat een dergelijk mechanisme niet snel hoeft te worden ingezet. Op deze wijze kan er doelmatig worden ingegrepen, enkel als het nodig is. Tot die tijd worden er geen onnodige kosten gemaakt. Essent ziet graag dat de kosten voor deze, of andere tijdelijke vulmaatregelen vanuit de algemene middelen worden betaald. Niet via de energierekening van (kwetsbare) huishoudens.

2. Borg een doelmatige en effectieve afbakening van afnemersgroepen

Het gebruik van de huidige SBI-methodiek voor het afschakelplan van het BH-G is niet toereikend om de afnemersgroepen op een doelmatige en correcte wijze te categoriseren. Zo is de SBI-code van de gecontracteerde niet altijd gelijk aan die van de daadwerkelijke afnemer van het gas en kunnen er tot wel 5 SBI-codes onder een KvK inschrijving geregistreerd staan. Ook wordt de SBI-methode in 2025 herzien, het is nog onduidelijk welke wijzigingen dit met zich meebrengt.

Voor een nieuwe of herziene methodiek t.b.v. de uitvoering van de Europese verordening gasleveringszekerheid moet ervoor worden gewaakt

dat de meerwaarde van de wijzigingen of aanvullingen opwegen tegen de lasten.

Essent ziet de volgende knelpunten:

- Onnodige toename van administratieve lasten laat de energierekening oplopen. De verplichting tot verdere afbakening van de afnemersgroepen veroorzaakt een grote administratieve en financiële last voor energieleveranciers. Deze financiële last zal de energierekening onnodig laten oplopen. Daarnaast is belangrijk dat wordt nagegaan of de benodigde informatie niet via andere, al bestaande wegen kan worden geïnterpreteerd. Zodat dubbel werk voorkomen wordt;

- Onjuiste interpretatie en wangebruik liggen op de loer. Het wetsvoorstel legt de verantwoordelijkheid voor het doorgeven en zo nodig wijzigen van de codes bij de eindgebruiker. Dit creëert ruimte voor onjuiste interpretatie en wangebruik. Energieleveranciers zijn niet in de mogelijkheid om dit te controleren wat resulteert in mogelijk onjuiste analyses van de afnemersgroepen. Hiermee gaat de systematiek aan haar doel voorbij;

- Kwetsbare huishoudens niet identificeerbaar voor energieleveranciers. De benodigde informatie voor het identificeren van kwetsbare huishoudens zoals inkomensgegevens, zijn niet beschikbaar voor energieleveranciers. Het is dan ook niet mogelijk kwetsbare huishoudens via deze weg te identificeren.

Essent pleit voor gebruik van objectieve centrale informatiebronnen (zoals de Kvk) en API's om de benodigde data te ontsluiten. Dit voorkomt enerzijds de extra administratieve lasten die ontstaan door verzameling van reeds beschikbare data, en anderzijds de onnodige kosten die de energierekening laten oplopen.

3. Stel duidelijk kaders voor het uitroepen van een crisisniveau

Gasprijzen worden sterk beïnvloed door de wereldmarkt en daarmee ook door geopolitieke ontwikkelingen. Om ervoor te zorgen dat de in de Wbe genoemde crisisniveaus onder de juiste omstandigheden worden afgekondigd en ingetrokken pleit Essent ervoor dat dit gebeurt na goed overleg met de sector. Op deze wijze wordt voorkomen dat een crisisniveau te vroeg wordt afgekondigd en de situatie onbedoeld verslechterd.

4. Voorkom dat een strategische reserve de energierekening laat oplopen

De aanleg van een strategische reserve kan van grote maatschappelijke waarde zijn. Echter moet worden voorkomen dat (kwetsbare) huishoudens hier doorlopend de gemaakte kosten voor moeten dragen. Een goede afweging van de voor- en nadelen voor zowel de leveringszekerheid als de betaalbaarheid is hier cruciaal. Bezien moet worden in hoeverre de financiering vanuit de Rijksoverheid hierin doeltreffend kan zijn.